

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Wiedzy o Społeczeństwie
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2014/2015**

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: rejonowy

Data: 22 stycznia 2015

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 19 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 60
Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 51

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	6	3	10	3	3	1	2	1	4	6	3	2	1	3	1	4	2	3	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																				

pisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -

Pod

Material źródłowy do zadania 1.

Dominują w nim dwie "główne" partie, które mają prawie takie same szanse na zdobycie władzy rządowej. W swej klasycznej postaci, system (...) można zidentyfikować dzięki następującym trzem kryteriom:

- chociaż może istnieć kilka "mniejszych" partii, tylko dwie posiadają wystarczającą siłę wyborczą i legislacyjną, co daje im realne szanse na zdobycie władzy rządowej,
- większa partia może rządzić sama (zwykle na podstawie większości ustawowej); druga stanowi opozycję,
- władza przechodzi na przemian z jednej partii na drugą; obydwie mają szanse wyborcze, przy czym opozycja stanowi "rząd zakulisowy".

Na podstawie: <http://stosunki-miedzynarodowe.pl/słownik/65-s/742>

Zadanie 1. (2 p.)

A. Podaj nazwę systemu partyjnego opisanego w tekście.

Nazwa

B. Podaj nazwę systemu partyjnego występującego w Polsce.

Nazwa

Material źródłowy do zadania 2.

Obecnie regulacje dotyczące wyborów prezydenckich zawiera Konstytucja RP oraz ustawa Kodeks Wyborczy. Prezydent jest wybierany na 5 letnią kadencję, która rozpoczyna się z dniem objęcia urzędu (złożenie przysięgi wobec Zgromadzenia Narodowego). Wybory są przeprowadzane pod koniec kadencji urzędującej głowy państwa, zarządza je Marszałek Sejmu nie wcześniej niż na 7 miesięcy i nie później niż na 6 miesięcy przed upływem kadencji urzędującego prezydenta. Art. 127 Konstytucji stanowi, iż Prezydent jest wybierany przez Naród w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i głosowaniu tajnym. Dlatego mówimy, że wybory prezydenckie są 4-przymiotnikowe, oparte na 4 zasadach. Prawo wybierania prezydenta RP ma każdy obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania ukończył 18 lat. Natomiast prawo bycia wybieranym przysługuje osobie, która ukończyła 35 lat. Ponadto kandydat na prezydenta musi mieć obywatelstwo polskie i korzystać z pełni praw wyborczych do Sejmu.

Na podstawie: <http://www.infor.pl/prawo/wybory/prezydenckie/694600.Wybory-prezydenckie.html>

Zadanie 2. (6 p.)

A. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując do tabeli odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

	Zdanie	Prawda/fałsz
A.	Prezydenta RP wybierają wszyscy obywatele RP również przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych o ile posiadają obywatelstwo polskie.	
B.	Polacy głosują na kandydatów na Prezydenta RP, a zatem jest to wybór pośredni.	
C.	Czynne prawo wyborcze przysługuje obywatelom, którzy ukończyli 35 lat.	
D.	Każdy wyborca dysponuje jednym głosem tak samo ważnym.	
E.	Kandydat na prezydenta RP musi zamieszkiwać od 10 lat w Polsce.	

B. Wymień dwa konstytucyjne organy władzy wchodzące w skład Zgromadzenia Narodowego.

.....

Material źródłowy do zadania 3.

Po kolejnych wyborach, uchwałą Sejmu z 19 listopada 2011r., Rada Ministrów pod przewodnictwem Donalda Tuska ponownie otrzymała wotum zaufania. Za jego udzieleniem głosowało 234 posłów, przeciw opowiedziało się 211 a wstrzymało się dwóch. Większość bezwzględna konieczna do uzyskania wotum zaufania wynosiła 224 głosy. Poparcia Radzie Ministrów udzieliły kluby parlamentarne PO i PSL, a przeciw były kluby PiS, Ruchu Palikota i Sojuszu Lewicy Demokratycznej oraz klub Solidarna Polska.

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Koalicja_PO-PSL

Zadanie 3. (3 p.)

A. Podaj pełne nazwy partii politycznych tworzących koalicję rządową w 2014 roku.

.....

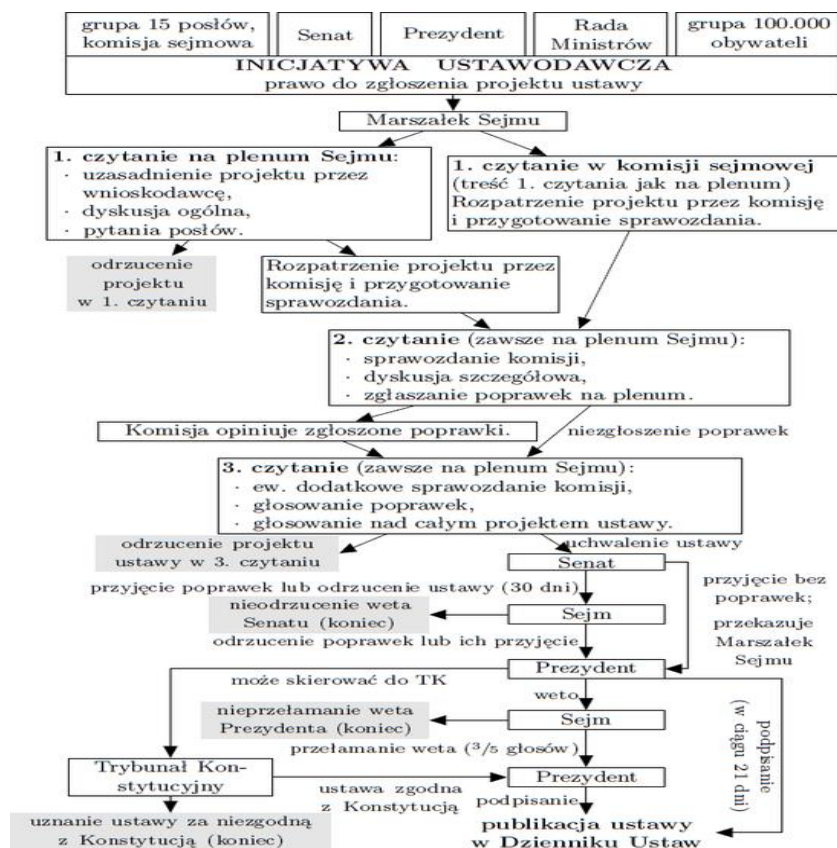
B. Podaj określenie wszystkich partii politycznych mających swoich przedstawicieli w parlamencie, które nie wchodzi w skład rządu.

.....

C. Podaj nazwę funkcji sejmku przedstawioną w tekście.

.....

Material do zadania 4.

Źródło: http://upload.wikimedia.org/wikibooks/pl/thumb/c/cc/Proces_legislacyjny.png/550px-Proces_legislacyjny.png

Zadanie 4. (10 p.)

A. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące procesu legislacyjnego w Polsce są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując do tabeli odpowiednio P-prawda, F- fałsz.

	Zdanie	Prawda/fałsz
A.	Inicjatywę ustawodawczą posiadają senatorowie.	
B.	Pierwsze czytanie projektu ustawy zawsze odbywa się na posiedzeniu komisji sejmowej.	
C.	Odrzucenie projektu ustawy po pierwszym czytaniu odbywa się na posiedzeniu plenarnym sejm.	
D.	Uchwalenie ustawy przez sejm RP odbywa się w trzech czytaniach.	

B. Uzupełnij tekst dotyczący dalszej drogi ustawy uchwalonej przez sejm.

Uchwalona przez sejm ustawa trafia do 1., który ma 30 dni na zajęcie się ustawą. Przyjęta bez poprawek, przez wyższą izbę parlamentu, ustawa trafia do podpisu do Prezydenta RP, który może ustawę 2., 3. lub 4. do Trybunału Konstytucyjnego. Większość kwalifikowana 5..... głosów posłów może złamać veto Prezydenta RP, wówczas podpisuje on ustawę i zarządza jej 6.

Material źródłowy do zadania 5.

Procedura powołania Rady Ministrów.

Art. 154

- (A) desygnuje Prezesa Rady Ministrów, który proponuje skład Rady Ministrów. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje Prezesa Rady Ministrów wraz z pozostałymi członkami Rady Ministrów w ciągu 14 dni od dnia pierwszego posiedzenia Sejmu lub przyjęcia dymisji poprzedniej Rady Ministrów i odbiera przysięgę od członków nowo powołanej Rady Ministrów.
- (B) w ciągu 14 dni od dnia powołania przedstawia Sejmowi program działania Rady Ministrów z wnioskiem o udzielenie jej wotum zaufania. Wotum zaufania (C) uchwała bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Źródło: Fragment Konstytucja RP

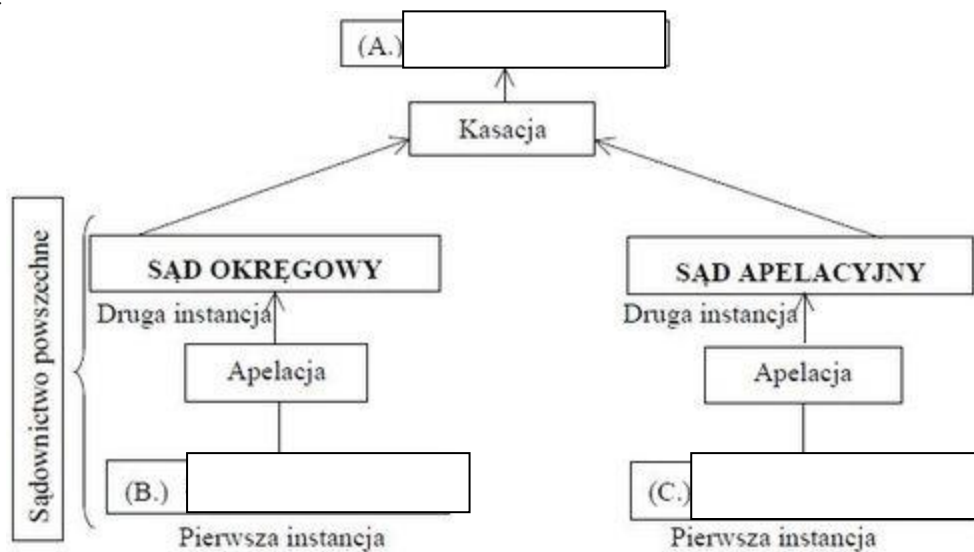
Zadanie 5. (3 p.)

Dopisz do każdej litery nazwę właściwego organu władzy.

- A. -.....
- B. -.....

Zadanie 6. (3 p.)

Uzupełnij schemat organizacji sądownictwa powszechnego w Rzeczypospolitej Polskiej. Wpisz obok liter nazwy właściwych sądów.

Źródło: http://m.ocdn.eu/_m/69f0826ec095a0cd4303c6fced609c2a,9,1.jpg

Materiał źródłowy do zadania 7

WYROK

z dnia 21 października 2014 r.

Sygn. akt K 38/13*

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

po rozpoznaniu, z udziałem wnioskodawcy oraz Sejmu i Prokuratora Generalnego, na rozprawie w dniu 21 października 2014 r., wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności:

art. 16a ust. 2-5 oraz art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, ze zm.) z art. 2 i art. 32 ust. 1 w związku z art. 69 Konstytucji,

o r z e k a:

1. Art. 16a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, 1623 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 559 i 567) **jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.**
2. Art. 17 ust. 1b ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności, **jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji.**

Źródło: http://otk.trybunal.gov.pl/OTK/ezd/sprawa_lista_plikow.asp?syg=K%2038/13

Zadanie 7. (1 p.)

Podaj pełną nazwę konstytucyjnego organu, który wydał powyższy wyrok.

Nazwa organu

Materiał źródłowy do zadania 8

A)

http://www.xdpedia.com/upload/images/petent_vs_urzad_skarbowy_2013-10-05_21-20-55.jpg

B)

http://www.ziemiakpinska.pl/wp-content/uploads/2014/03/zrobimy_pani_burmistrz_psi_kusa.gif

Zadanie 8. (2 p.)

Dopisz do każdej litery nazwę właściwego rodzaju administracji publicznej.

A. -

B.-

Material źródłowy do zadania 9.

(...) idea, której celem jest przekazywanie kompetencji władzy państwowej organom jednostek samorządu terytorialnego, wyłonionym w sposób demokratyczny przez społeczności lokalne. Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne wynikające z Konstytucji i ustaw. Samodzielność i niezależność samorządu terytorialnego od państwa gwarantowana jest konstytucyjnie. (...) Im przekazanie kompetencji państwa na rzecz samorządu terytorialnego będzie większe oraz lepsze będą gwarancje jego niezależności, tym lepiej będzie realizowana idea.”

www.law.uj.edu.pl/users/kpup/kulig/ksop04.pp

Zadanie 9. (1 p.)

Podaj nazwę idei /zasady opisanej w tekście.

.....

Zadanie 10. (4 p.)

Do każdej fotografii dopisz j imię i nazwisko przedstawionej na niej postaci oraz funkcję państwową jaką pełniła w XII 2014 roku.

 http://i2.pinger.pl/pg82aw_rotcropped.jpg	 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/BUSKO_IMG_3148.jpg
A.	B.
Funkcja	Funkcja
Imię i nazwisko.....	Imię i nazwisko.....

Material źródłowy do zadania 11.

Zasada ta oznacza, że wyborca głosuje bezpośrednio na kandydata, że jego głos bezpośrednio decyduje o ostatecznym wyniku wyborów. Taki sposób głosowania można także określić mianem wyborów jednostopniowych, kiedy to już bezpośrednio wola wyborców przesądza o końcowym rezultacie.

Źródło: W. Skrzydło, Ustrój polityczny RP w świetle Konstytucji z 1997 roku, s.140.

Zadanie 11. (6 p.)

Wymień sześć organów samorządu terytorialnego, które wybierane są według opisanej w tekście zasady.

Organy samorządu

.....

.....

.....

Zadania 12. (3 p.)

Wpisz do tabeli obok opisów nazwę zasady prawnej, odpowiedzi wybierz spośród podanych:

zasada domniemania niewinności, zasada prawa do obrony, zasada jawności, zasada jednolitości sądów, zasada udziału obywateli w działalności sądów, zasada instancyjności, zasada niezawisłości sędziów, zasada niezależności sądów.

Konstytucyjne zasady organizacji i działania sądów

	Opis	Nazwa zasady
A.	Sądy, jako władza odrębna w systemie podziału władzy, nie podlegają ani władzy ustawodawczej, ani władzy wykonawczej w zakresie orzekania.	
B.	Zasada oznacza niedopuszczalność jakichkolwiek nacisków na sędziego z zewnątrz, a także orzekanie na podstawie prawa, zgromadzonych dowodów i zgodnie z sumieniem.	
C.	Zasada oznacza to, że w pierwszej instancji wymiar sprawiedliwości jest sprawowany nie tylko przez sędziów zawodowych, ale że zakłada się także udział w tych działaniach czynnika	

Materiał źródłowy do zadania 13

O udziale Polski w operacjach militarnych (...) a następnie w misji stabilizacyjnej (...) zdecydowało wiele czynników. Istotną rolę odegrało nasze poczucie odpowiedzialności i lojalności sojuszniczej wobec USA. Kluczowe znaczenie miały jednak wydarzenia z 11 września 2001 r. - zamach terrorystyczny na World Trade Centre w Nowym Jorku i budynek Pentagonu w Waszyngtonie.

Źródło: R. Grodzki, Polska polityka zagraniczna w XX i XXI wieku, s.262.

Zadanie 13. (2 p.)

Na podstawie materiału źródłowego, podaj nazwy dwóch państw, na terenie których miały miejsce misje z udziałem polskich żołnierzy.

1. 2.

Materiał źródłowy do zadania 14.

17 II 1999 - Sejm, a następnie tego samego dnia Senat przyjęły ustawę o ratyfikacji Traktatu (...), sporządzonego w Waszyngtonie dnia 4 kwietnia 1949 roku. W dniu 18 lutego 1999 r. ustawa została podpisana przez (...); weszła w życie z dniem publikacji w dniu 19 lutego, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 13, poz. 111)

12 III 1999 - W Independence (stan Missouri - USA) Minister Spraw Zagranicznych RP, prof. B. Geremek przekazał na ręce Sekretarza Stanu USA, p. M. Albright akt przystąpienia. Z tą chwilą Polska stała się formalnie stroną Traktatu – członkiem (...).

Źródło: http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/organizacje_miedzynarodowe

Zadanie 14. (1 p.)

Podaj pełną, polską nazwę organizacji polityczno – wojskowej, o której mowa w tekście.

Nazwa-

Zadanie 15. (3 p.)

Wpisz w miejsce kropek liczby odpowiadające właściwej nazwie jednostki administracji, odpowiedzi wybierz spośród:

1. gmina, 2. starosta powiatowy lub urząd miejski miasta na prawach powiatu, 3. sejmik województwa, 4. wojewoda.

A. Aby zarejestrować samochód trzeba udać się do wydziału komunikacji odpowiedniego do naszego miejsca zamieszkania.

B. Wojewódzkiego konserwatora zabytków powołuje za zgodą Generalnego Konserwatora Zabytków.

C. W dniu 7.06.2014 r. uchwalił plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

Materiał źródłowy do zadania 16

W 2012 r. przedawnia się sprawa byłego ministra skarbu w rządzie AWS Emila Wąsacza, oskarżonego (...) o nieprawidłowości przy prywatyzacjach. Wąsacz ma odpowiadać za domniemane nieprawidłowości przy prywatyzacji PZU, TP SA i Domów Towarowych "Centrum". W sprawie wciąż nie ma sejmowego oskarżyciela, który musi mieć kwalifikacje sędziowskie. Już jakiś czas temu kierowane były ponaglenia do Sejmu ze strony I prezesa Sądu Najwyższego, który z mocy prawa przewodniczy TS. Kadencja się powoli kończy, a z chwilą wyboru nowego Sejmu sprawa będzie musiała się toczyć od nowa, z nowym składem orzekającym i oskarżycielem - powiedział informator związany z Trybunałem. Jego zdaniem, mała jest zaś szansa, by w nowej kadencji Sejmu, która zacznie się jesienią 2011 r., szybko doszło do wyboru nowego składu TS i oskarżyciela oraz rozpoczęcia procesu, a sprawa przedawnia się w 2012 r.

Źródło: <http://www.rp.pl/artykul/574103.htm>

Zadanie 16. (1 p.)

Podaj nazwę konstytucyjnego organu, przed którym stanął wymieniony minister.

Zadanie 17. (4 p.)

Do każdego opisu stosunków sąsiedzkich Polski dopisz nazwę właściwego państwa oraz numer, którym oznaczono je na mapie.

http://www.ekoloro.pl/kolorowanki/kolorowanka_mapa_europy_0455.jpg

	Opis relacji Polski z państwem sąsiedzkim	Nazwa państwa	Numer na mapie
A.	Stosunki z tym państwem należą do priorytetów polskiej polityki zagranicznej. Rządy obu państw prowadzą otwarty dialog w tak kluczowych sprawach jak: wschodnie sąsiedztwo, bezpieczeństwo energetyczne. Dużą wagę przywiązują do uczczenia wspólnej rocznicy przełomu demokratycznego 1989r.		
B.	Polska robi wszystko, aby stosunki z tym sąsiadem były lepsze, ale główną przeszkodą są naruszenia praw człowieka w tym kraju. Polska strona nieustannie popiera dialog z tym państwem i próbuje znaleźć sposób rozwoju stosunków, na przykład proponując pomoc w modernizacji kraju.		

Na podstawie: http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/europa/stosunki_polsko_niemieckie/
<http://wiadomosci.wp.pl/kat,8311,title,Ambasador-RP-Leszek-Szerepka-Polska-stara-sie-o-poprawe-stosunkow-z-Bialorusia,wid,15465774,wiadomosc.html>

Material źródłowy do zadania 18

A.

http://zasoby-ludzkie.wup.krakow.pl/uploads/pub/pages/page_635/pl.png

B.

http://www.silesia-region.pl/zal_slaskie/mapa_turystyka.jpg

Zadanie 18. (2 p.)

Dopisz do każdej litery właściwą nazwę jednostki samorządu terytorialnego przedstawioną na mapie.

A. -

B. -

Material źródłowy do zadania 19

Oceny działalności parlamentu

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII 2013-I 2014
		2013												2014	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
		w procentach													
Sejm	dobra	23	17	14	13	19	17	17	15	20	13	14	16	17	+1
	zła	63	71	73	73	71	67	66	71	65	71	70	68	67	-1
	Trudno powiedzieć	14	12	13	14	10	16	17	14	15	16	16	16	16	0
Senat	dobra	28	19	16	18	25	20	22	17	20	19	18	19	20	+1
	Zła	48	53	56	57	55	49	49	55	54	53	53	50	52	+2
	Trudno powiedzieć	24	28	28	25	20	31	29	28	26	28	29	31	28	-3

Źródło: http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_006_14.PDF

Zadanie 19. (3 p.)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące oceny działalności Parlamentu są prawdziwe, a które fałszywe.

W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio P- prawda lub F- fałsz.

	Zdanie	Prawda/Fałsz
A.	W I 2014 roku ankietowani lepiej oceniali pracę senatu niż pracę sejmu.	
B.	Dobra ocena prac sejmu w badanym okresie wykazywała stałe tendencję rosnącą.	
C.	W każdym miesiącu badanego okresu ponad połowa respondentów nie miała zdania na temat pracy wyższej izby parlamentu.	

